

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din (za inozemstvo: 210 din), za 1/2 leta 90 din, za 1/4 leta 45 din, mesečno 15 din. Tedenska izdaja za celo leto 60 din. Plača izročila se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-53. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, petek 15. marca 1940

Cena posamezni številki din 150

Zakaj je potreben zakon o tisku

Pod tem naslovom je objavil veliki srbski znanstvenik Slobodan Jovanović v »Politiki« naslednji članek, ki ga iz raznih razgovor ponatiskujemo tudi mi:

V sporazumu z dne 26. avgusta se razlikujeta dva dela: eden se tiče banovine Hrvatske, drugi pa vse države. V drugem delu se predvidevajo novi politični zakoni, ki bi postopoma omogočili vrnitev na demokratični režim. Zaradi teh političnih zakonov je bilo zlasti v prvem času mnogo Srbov, ki so bili pripravljani, da gredo preko vseh pripomb, ki bi se s srbskega stališča mogle izreči prvemu delu sporazuma.

Novi politični zakoni, ki bi morali nastati iz sporazuma, bi bili volivni zakon, zakon o zborovanjih in posvetih ter zakon o tisku. Kakor se sliši, je volivni zakon dokončan. Na zakonu o zborovanjih in posvetih se še dela, zakon o tisku pa bi prišel na vrsto kot zadnji.

Ali je morda to pravi vrstni red? Volitve, če hočemo, da so svobodne, ne morejo biti, dokler se ne obnovi svobodno strankarsko življenje, eden pogojev svobodnega strankarskega življenja pa je svoboden tisk. Samo s svobodnim tiskom se morejo jasno postaviti in izčrpno pretresti vsa vprašanja, s katerimi bi se morale izvesti nove strankarske grupacije. Zato bi bilo napačno, če bi se puščal zakon o tisku za na zadnje.

Svobodoumen zakon o tisku bi bil posebno potreben nam Srbom. Nam se dostikrat očita, da v osnovnih političnih vprašanjih nimamo tako uravnovešenih pogledov kakor Hrvati in Slovenci. To je do neke mere točno. Ali pa ne izvira to od tega, ker je srbski tisk mnogo bolj kontroliran kakor pa hrvaški in slovenski? Če bi se pustila srbskim listom takšna svoboda kakor jo n. pr. uživajo zagrebški listi, smo prepričani, da bi se s svobodno diskusijo hitro dosegla tudi med Srbi potrebna soglasnost v osnovnih političnih vprašanjih.

Vemo, da se nam bo reklo, da more imeti svoboda tiska neprijetne posledice v sedanjih napeti zunanje-politični situaciji. Toda če je določena kontrola tiska danes potrebna s stališča zunanje politike in narodne obrambe, iz tega še nikakor ne sledi, da se mora tisk vezati tudi v vprašanjih notranje politike. Ne pozabimo, da je s sporazumom z dne 26. avgusta vlada sama otvorila celo vrsto najbolj zapletenih in najbolj občutljivih vprašanj notranje politike. Če jo težka zunanje-politična situacija ni ovirala, da otvarja ta vprašanja, potem tudi nima več pravice, da zavoljo težke zunanje-politične situacije ovira tisk, da o teh vprašanjih razpravlja.

Sicer pa, kadar je že govora o zunanje-politični situaciji, je stara resnica, da ravno v takšnih časih, kakor so današnji, pomeni javno mnenje silo, katere ne sme pogrešati niti ena vlada. Vidimo, kako se danes tako v demokratičnih kot v totalitarnih državah posveča posebna pažnja javnemu mnenju. Brez dvoma niso načini, s katerimi se v totalitarnih državah vpliva na javno mnenje, istovetni z načini v demokratičnih državah, toda glavno je to, da se tako v

totalitarnih kot v demokratičnih državah uvideva, da je vladi tem bolj potrebna podpora javnega mnenja čim bolj je situacija težka. Ta priprosta resnica se pri nas očitno ne uvideva. Na eni strani se ne dopušča formiranje javnega

mnenja s svobodnim tiskom, na drugi strani pa se tudi ne dela na to, da bi se s propagando od zgoraj ustvarilo to javno mnenje. Kaj torej? Ali se res misli, da je v nevarnih časih najbolje, če se ima uspavano javno mnenje?

Presojajoč vse to — i skupščinske volitve v doglednem času i otvoritev vprašanj notranje politike, a tudi težko zunanje-politično situacijo — mislimo, da se z novim zakonom o tisku ne sme več odlašati.

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani ima

XIV. redni občni zbor

dne 27. marca 1940 ob pol desetih uri dopoldne v društveni sejni dvorani z naslednjim dnevnim redom:

1. Otvoritev in poročilo predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Volitev društvenega odbora in društvenega nadzorstva (§§ 10. in 15. društvenih pravil).
6. Služajnosti.

Občni zbor je sklepčen, če je prisotna na njem vsaj tretjina društvenih članov ter odloča z večino glasov. Pri enakosti glasov obvelja mnenje, kateremu se pridruži predsedujoči, ki sicer ne glasuje.

Če občni zbor ob določeni uri ne bi bil sklepčen, bo pol ure kasneje nov občni zbor, ki bo sklepal o zadevah, postavljenih na dnevni red prvega občnega zbora, brez ozira na število navzočih društvenih članov (§ 12. društvenih pravil).

a) pri predaji pošiljke za krajevni promet od 2 na 3 din, za medkrajevni promet od 3 na 4 din,

b) za mednarodni promet za Grčijo, Turčijo in Romunijo od 3 na 4, za vse druge države od 4 na 5 din,

c) po izročitvi pošiljke: za notranji krajevni promet od 3 na 4 din, za medkrajevni promet od 450 na 550 din, za mednarodni promet: za Grčijo, Romunijo in Turčijo od 6 na 7 din, za vse druge države od 7 na 8 din;

4. za poizvednice: a) za krajevni promet od 3 na 4 din, za medkrajevni promet od 450 na 550 din, b) za mednarodni promet za države Balkanske zveze od 6 na 7 din, za druge države 8 din;

5. za zahtevo vrnitve pošiljke, spremembe naslova, zmanjšanje ali popolno odpoved odkupnega zneska v notranjem prometu od 450 na 550 din, v mednarodnem prometu pa od 8 na 9 din.

Z istim odlokom je spremenjen člen 70. pravilnika za notranjo poštno službo 1. del ter je pošiljatelj zvišana odškodnina od 50 na 200 din v primeru, da bi se priporočena pošiljka izgubila v notranjem prometu.

Anketa zaradi blokade

Zaradi vedno bolj pogostnih ovir naši zunanji trgovini po angleški blokadi je začelo zbirati trgovinsko ministrstvo konkretne podatke o teh ovirah. Zato je ministrstvo zaprosilo za naslednje podatke od firm: 1. katero blago je bilo zaplenjeno in kateri domači firmi je bilo namenjeno; 2. v kateri državi in od katere tuje firme je bilo kupljeno; 3. kdaj je bilo naloženo, v katerem tujem pristanišču in na katero ladjo; 4. kje je sedaj zaplenjeno blago; 5. kdaj je prišlo v namembno pristanišče. Poleg tega prosi trg. ministrstvo, da sporoče naše firme tudi svoje pripombe o vseh neprijetnostih, ki so v zvezi z blokado.

Naša vlada bo potem storila potrebne korake, da se odpravi škoda, ki jo ima naše gospodarstvo zaradi blokade.

Ne odnehamo!

Krivec za pomanjkanje petroleja se mora poklicati na odgovornost!

Na svetu se nič ne zgodi samo od sebe, temveč ima vsaka stvar tudi svoj razlog. Če zmanjka naenkrat kruha, potem mora biti nekdo tega kriv. Prav tako pa tudi ni nastalo v novembru pomanjkanje petroleja samo od sebe, temveč je moral biti nekdo tega pomanjkanja kriv. Koga zadene krivda, to pa je dolžna ugotoviti ona nadzorna oblast, ki je bila ustanovljena samo zato, da skrbi za pravilno oskrbo naše države s tekočimi gorivi in za njih pravilno ceno.

Stvar je torej silno enostavna in jasna. Kakor hitro bi se pojavile nepravilnosti v oskrbi države s tekočimi gorivi, bi morala nastopiti nadzorna oblast ter ukreniti vse potrebno, da se to pomanjkanje neha. Seveda pa bi morala predvsem tistega, ki je pomanjkanje zakrivil, poklicati na odgovornost. Zlasti pa bi bila ta njena dolžnost neodložljiva, če je krivec pomanjkanja užival od države posebne in velike privilegije, da oskrbuje državo v zadostni meri s tekočimi gorivi.

Ta dolžnost nadzorne oblasti je tako jasna, da je izven vsake diskusije. Vendar ni naloga nadzorne oblasti samo ta, da ustreza željam bencinskega kartela in da vedno znova dovoljuje zvišanje bencinskih cen. Če so sporočila nadzorne oblasti o zvišanju cen za bencin in bencinsko mešanico pričala o eksistenci te oblasti, potem pač ni pretirano, če je javnost pričakovala, da bo ta eksistenca vidna tudi takrat, kadar je treba braniti pravice in interese prebivalstva.

Tem bolj pa je bilo pričakovati, da spregovori nadzorna oblast, ker je bila ta naravnost pozvana, da pojasni, če so resnični očitki, ki so se javno in s polno osebno odgovornostjo objavljali proti bencinskemu kartelu. Ti očitki so bili od silne konkretni ter so med drugimi trdili:

1. Da je kartel preprečil, da bi mogli trgovci nabaviti v Trstu in drugod tekoča goriva. Očitale se je kartelu, da je plačal v ta namen tujim tvrdkam naravnost posebno nagrado, samo da niso dobavljale tekočih goriv.

2. Drugi očitek je bil, da je železnica prepovedala pošiljati cisterne v Romunijo, od koder bi se moglo dobiti tekoče gorivo. Kaj je bil pravi vzrok te prepovedi, kdo jo je povzročil, kdo je za njo odgovoren? Na vsa ta vprašanja zahteva javnost od nadzorne oblasti jasan odgovor.

3. Ko je železnica zopet dovolila pošiljati cisterne v Romunijo, pa ni dajala uprava drž. monopolov več uvoznih dovoljenj za petrolej. Zopet postavlja javnost ista vprašanja, ki naj pojasnijo, zakaj se ta dovoljenja ne bi dajala. Tudi na ta vprašanja mora odgovoriti nadzorna oblast!

4. Posebno pa je bil potreben odgovor nadzorne oblasti na na-

slednji očitek, da se je namreč znižala monopolska taksa za kartel za 2 din pri kg, za vse ostale tvrdke, naše domače večinoma nacionalne tvrdke pa le za 0'25 din za kg!

Ta ugodnost ter napačne kalkulacije so povzročile — tako so se glasili konkretni očitki, da je kartel plačal skupno pri kilogramu petroleja na drž. dajatvah in tovarninah 2'64 din manj kot trgovci s tekočimi gorivi. Če so ti očitki resnični, potem so težko oškodovani državni interesi in naravnost neoprostljivo bi bilo, če bi nadzorna oblast gledala takšne reči mirno in s prekrizanimi rokami.

5. Očitale pa se je nadalje — vse pod polno osebno odgovornostjo, da plačuje kartel za carino doprinos in davek samo 55'64 din, trgovci pa 126'04 din. Če kje, potem se mora tu vprašati

kako je to mogoče! Javnost vsaj kaj takega ne more razumeti in zato zahteva, da ji to razloži nadzorna oblast!

6. Očitale pa so se kartelu tudi napačne kalkulacije, s katerimi da

je dosegel znižanje monopolne takse.

7. A še niso vsi očitki izčrpani, temveč se je očitale kartelu tudi to, da ni hotel več dajati petroleja oz. bencina nekaterim firmam in da je v tem eden bistvenih razlogov, da je nastalo pomanjkanje petroleja!

S tem pa smo tudi že v začetku svojih vprašanj. Kdo je kriv, da je nastalo tako silno pomanjkanje petroleja, da so morali biti ljudje celo za božične praznike brez luči?

In z Gospodarskim svetom Obmurnja vprašamo še nadalje, kdo je bil kriv, če se ni mogla nuditi prva pomoč, če je doživel težke izgube naš živinorejet in če je trpelo vse naše gospodarstvo.

Kdo je vsega tega kriv?

Pozvali smo . . . da na to vprašanje odgovori! Do danes je bil naš poziv zaman, upamo pa, da ne bo tudi v prihodnje, ker so se začeli tudi vplivni politični činitelji zanimati za vso zadevo.

Pismo iz kabineta dr. Mačka

Na svojo spomenico o bencinski zadevi, ki jo je poslala družba »Motoroil« v Mariboru na razne vedilne politike, je prejela od tajnika kabineta podpredsednika vlade dr. Mačka naslednji odgovor:

Kraljevina Jugoslavija Beograd, 27. II. 1940. g.
Kabinet
podpredsednika
ministrskega sveta

»Motoroil«,
družba z o. z.
Maribor
Kralja Petra trg 4.

Ovome Vas izveščavamo u vezi Vašeg cij. dopisa od 20. II. 1940. o. g., da je Vaša molba upućena Kabinetu Gospodina Ministra finansija s preporukom na daljnji postupak.

S poštovanjem
Tajnik kabineta.

Stvar se torej giblje in pripravljani smo, da se bodo morali začeti tudi drugi politični delavei in činitelji zanimati za vso zadevo, ker vendar ne gre, da bi vsa dežela trpela, ker neka luja družba ne izpolnjuje svojih obveznosti.

Tretjina prebivalstva Slovenije brez luči skoraj skozi tri mesece, vsi šoferji ogroženi v svoji eksistenci, vsi trgovci s tekočimi gorivi so ustavili obratovanje, vsi

Zvišanje poštnih pristojbin

Z odlokom poštnega ministra so spremenjene naslednje poštno takse:

1. za tiskane posetnice v odprli kuverti, s katerimi se izrekajo čestitke, voščila ali sožalja z največ pet besedami, se zviša taksa od 0'25 na 0'50 din;

2. za priporočene pošiljke se zviša pristojbina a) za krajevni promet od 2 na 3 din, b) za Grčijo, Romunijo in Turčijo od 3 na 4 din in c) za vse druge države od 4 na 5 din;

3. za povratnice in plačilna obvestila:

Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah

ima
17. redno glavno skupščino
v četrtek, dne 28. marca 1940 v veliki dvorani Narodnega doma I. nadstr. v Celju. Pričetek ob 8. uri dopoldne.

- Dnevni red:**
1. Otvoritev skupščine in določitev dveh overovateljev zapisnika.
 2. Čitanje zapisnika zadnje skupščine.
 3. Poročilo predsednika.
 4. Poročilo tajnika o delovanju in računskem zaključku za 1939.
 5. Poročilo nadzornega odbora in predlog o razrešnici.
 6. Proračun za leto 1940. in določitev članskih prispevkov.
 7. Samostojni predlogi uprave.
 8. Poročilo predsednika o naku pu hiše.
 9. Samostojni predlogi članov.
 10. Slučajnosti.

Za pravnomojno sklepanje skupščine je po čl. 16. pravil potrebno, da je prisotna vsaj ena tretjina članov. Če ne pride ob določenem času zadostno število članov, sme skupščina sklepati o predmetih dnevnega reda eno uro kasneje, ne glede na število prisotnih članov.

O samostojnih predlogih članov razpravlja skupščina le takrat, če se prijavijo združenju vsaj tri dni pred zborovanjem.

Udeležba na zborovanju je za člane obvezna. Upoštevajo se le nujni zadržki, ki se morajo upravi pisмено sporočiti, sicer se uvede disciplinarno postopanje po § 368. z. o. o. in čl. 8. pravil.

Po § 376. zakona o obrtih in člena 21. pravil mora uprava voditi poimenski seznam udeležencev skupščine. Radi tega prosimo, da člani, ki se skupščine udeležijo, oddajo odrezek na vabilu tajniku združenja.

Člani, ki niso poravnali združenju prispevkov, nimajo na skupščini pravice do besede, čl. 14. pravil.

Sklepni račun za leto 1939. in proračun za leto 1940. sta med uradnimi urami vsakemu članu od 10. do 25. marca v pisarni združenja na vpogled.

V Celju, dne 7. marca 1940.
Ludvik Košir, predsednik.
Coklin, tajnik.

Sestanek lesnih trgovcev celjskega okoliškega združenja

bo po sklepu predsednika združenja in sekcije lesnih trgovcev ob zasedanju glavne skupščine Združenja

v četrtek dne 28. marca t. l. takoj po končani skupščini združenja.

- Dnevni red:**
1. Poročilo predsednika sekcije lesnih trgovcev.
 2. Poročilo predsednika Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi trg. združenj g. Škerbca.
 3. Razni predlogi.
 4. Slučajnosti.

Kakor v splošnem za skupščino, tako je tudi udeležba na sestanku za lesne trgovce strogo obvezna. Upoštevati se bodo le nujni zadržki, ki se morajo združenju pisмено sporočiti, sicer se bo izostanek kaznoval v smislu določil člena 8. pravil.

Članom se nujno priporoča, da se sestanka zanesljivo udeležijo. Ni nujno dovolj, da člani zabavljajo in se hudujejo, ker po njih mišljenju združenje in uprava sekcije premalo storita v prilog lesne trgovine, temveč je potrebno, da se sestanka udeležijo vsi člani ter pri tej priliki opozorijo na vse težkoče v trgovini in tudi s svojimi rasvetli pomagajo najti smernice, po katerih naj bi se te težkoče odpravile ali vsaj omilile.

V Celju, dne 7. marca 1940.
Predsednik združenja:
Ludvik Košir.
Predsednik sekcije lesnih trgovcev
Ivan Veršič.

Spomenica obmurskih občin zaradi petroleja

Gospodarski svet za sreze Dol. Lendava, Ljutomer in Murska Sobota zahteva nadzorstvo nad bencinskim kartelom

Obmurski gospodarski svet je naslovil na oblasti naslednjo spomenico, v kateri pravi:

Gospodarski svet za Obmurje je pooblaščen po vseh občinskih upravah srezov Dol. Lendava, Murska Sobota in Ljutomer, da zastopa gospodarske koristi vseh teh srezov. Ti trije srezi so imeli po zadnjem ljudskem štetju nad 132 tisoč prebivalcev, danes pa je to število gotovo naraslo na 150 tisoč. Vsi trije okraji so obmejni ter se mora tudi zato jemati nanje posebno ozir, ker je znano, da je zadovoljno prebivalstvo na meji najbolj trdna varnost za državo. Ta resnica pa se vse premalo upošteva in naši okraji doživljajo zapostavljanje celo tam, kjer tega ne bi nikakor mogli pričakovati. To pa rodi razne govornice, ki zelo neugodno vplivajo na prebivalstvo in ki v njem slabe državno misel.

Tako nerazumljivo zapostavljanje smo doživeli letošnjo zimo, ko smo bili nakrat brez petroleja. Pri nas ima le majhen odstotek gospodarjev napeljavno elektriko, dočim je velika večina navezana na petrolej. Da potrebujeta trgovina in obrt v zimskem času v svojih poslovalnicah luč, pač menda nihče ne bo zanikal. Prav tako pa potrebujemo pri svojem gospodarstvu luč tudi kmetovalci. Osem ur dnevne razsvetljave nikakor ne zadoštuje za redno opravo vseh del pri živini. Zlasti pa je nemogoče biti brez luči v primeru bolezni. Letošnja ostra in dolga zima pa je povzročila mnogo obolenj tako pri ljudeh kot pri živini. Kdor je zakrivil pomanjkanje petroleja, ta ima na vesti marsikatero človeško življenje, ta pa je tudi kriv obštetne škode, ki so jo imeli naši živinorejci, ker bi se mogli marsikatero živinčje rešiti, če bi se videlo, kako naj se mu pomaga. V stiski so si ljudje pomagali s tem, da so uporabljali za luč drago je delno olje ali svinjsko mast, ki jim bo sedaj primanjkovala pri prehrani. Toda to je bila le zasilna luč, ki je bila le slabo nadomestilo, pri tem pa se silno draga. Zaradi pomanjkanja petroleja se je napravila vsemu našemu narodnemu gospodarstvu velika in težka škoda.

Se bolj nepopravljiva pa je škoda, ki jo je imela naša prosveta. Vsa šolska vodstva tožijo o slabih šolskih uspehih. Temu se ni čuditi. Po dnevu so otroci v šoli ali na poti, zvečer, ko bi se morali učiti in pisati naloge, pa so bili brez luči. Mnogo naše mladine obiskuje meščansko šolo v Ljutomeru in gimnazijo v Murski Soboti ter se vozi z vlakom. Mnogi morajo vstati že pred četrto uro

zjutraj, da pridejo pravočasno na vlak in potem v šolo. Če pa ni luči, je to nemogoče. Zato je tudi neizogibno, da so šolski uspehi slabi.

Ne bomo se spuščali v podrobnosti, zakaj je prišlo do pomanjkanja petroleja. Pač pa pričakujemo od države, da bo nadzirala delovanje petrolejskega kartela ter da bo omogočila našim domačim trgovcem nabavo petroleja iz tujine po istih pogojih kakor jih ima kartel. Naglašamo: zaradi privilegijev kartela niso oškodovani samo naši domači trgovci, temveč tudi vse podeželsko prebivalstvo in vse naše narodno gospodarstvo, zasebno prav tako ko državno.

Zato naj se štiti naše domače gospodarstvo, ne pa tuje tvrdek!

V Gospodarskem svetu za Obmurje je zastopano vse prebivalstvo brez razlike na politično prepričanje. Ljudska volja se zato zrcali v predlogih Gospodarskega sveta in v njegovi spomenici. Zato tudi pričakujemo, da bodo tudi naše politične stranke posvetile tej spomenici vso potrebno pažnjo.

Če je vsa dežela brez petroleja, če se zaradi tega povzročijo vsemu prebivalstvu tako težka škoda, potem je pač čas, da se zganejo tudi politične stranke in da nastopijo v obrambo prebivalstva.

Ne gre več za pravice trgovstva, temveč že za pravice vsega prebivalstva!

Nadzorstvo nad bencinskim kartelom naj zato postane dejstvo!

Ko je bila dežela brez petroleja Svetli božični prazniki v temi

Spoštovani g. urednik!
V zadnji številki »Trg. lista« želite podatke o tem, kako smo bili založeni s petrolejem.

Pri nas nismo imeli petroleja že ves november. Potem nam je bila sreča mila in smo dobili meseca decembra en cel sod 200 litrov petroleja, ki smo ga prodajali 5 dni, vsaki stranki po 1 liter. To je bilo v začetku meseca. Potem smo bili zopet brez petroleja ves december tj. do konca januarja.

Mislite si uboge delavske družine, ki gredo na delo ob 4. in 5. uri zjutraj, pa niso imeli petroleja in ne luči, da bi skuhajo zajutrek; druga polovica delavcev se pa vrača z dela zvečer ob 7. in do 10. ure in zopet so brez luči. Da ne omenjam posebej, kje so še potrebe kmeta za zimske večere. Zamislite si družino z otroki, a brez luči. Koliko nepotrebne jeze in tuge! Ni čuda, ako postajajo ljudje skrajno nejevoljni in če padajo vsak dan hušje besede na račun odgovornih činiteljev.

Pri tem pa delajo še težko krivico trgovcem. Po časopisih razglajajo ti gospodje, da je petroleja zadosti, kakor da je zadosti tudi vseh drugih stvari. Tako izgleda, kakor da bi bil trgovec največji povzročitelj pomanjkanja petroleja in sploh vseh stvari. Nedopustno je to! Ker so njih trditve napačne, trgovce pa spravljajo po krivici v največjo zadrego.

Pa da nadaljujem o petroleju. Nismo ga imeli niti za lastno porabo ves december in januar. Mislite si klavrne božične praznike in sploh zimske večere praznikov,

če jih morajo ljudje prebiti brez luči.

Drugi sod petroleja smo dobili koncem januarja, a ta sod je imel le 100 litrov. Zato smo prodajali strankam po pol litra in ne več po 1 liter. Imeli smo ga cela dva dni.

Od tedaj do danes ni bilo mogoče dobiti nič petroleja ne na prošnjo in ne z možno. In to navzlic pisarijam po časopisih, da je petroleja dovolj!

Pri petroleju trgovec itak dela v zgubo, če si računa vse nastale stroške, preden doseže kakšno malenkost. Kje je pa še trud? Pri tem pa so davki iz dneva v dan večji. Kako jih naj krije ubog podeželski trgovec? Precej na boljšem so v tem oziru mestni trgovci, prvič, ker so lahko vsak čas, ko petrolej dospe, že na mestu ter si vsaj delno krijejo svoje potrebe. Trgovec z dežele pa ne more najeti v mestu stanovanja, da bi tam čakal, kdaj da pride petrolej. Poleg tega majhen trgovec z dežele ni pri grosistih tako dobro zapisan kakor mestni trgovec.

Razumljivo je, da so ljudje z dežele šli v mesto kupovat vse predmete, ker so vedeli, da samega petroleja ne dobe — vsaj zadosti ne. Podeželski trgovci so zato izgubili zelo veliko svojih odjemalcev in njih promet je silno padel. Zato bi bilo treba, da se torej pri odmeri davkov najde neka uvidevnost in podeželskim trgovcem davčna osnova zniža.

Mesece dolgo smo bili na deželi brez vsakega petroleja. Prebivalstvo je zaradi tega silno trpelo. Krivdo pa pripisovalo trgovcem, ki so sami najbolj trpeli, saj so bili ob zaslužek, nato pa še ob odjemalce. Vse to pa zato, ker se ne nastopi proti kartelom.

Ali se to res še ne bo zgodilo? Ali so karteli res tako močni, da delajo kar hočejo?

Politične vesti

Finski parlament je po dolgotrajni seji s težavo spravljal skupaj potrebno petšestinsko večino, da je bila pogodba s Sovjetsko Rusijo odobrena in tem stopila v veljavo.

Vest o sprejemu sovjetskih pogojev je napravila na Finskem silno težak vtis, ker so bili sedanji sovjetski pogoji mnogo težji kakor pa oni v jeseni. Finski listi so objavili besedilo pogodbe črno obrobjeno, na vseh javnih poslopih pa vise zastave na pol droga. Naj-

težje določbe pogodbe so, da mora odstopiti Finska Viborg, dati v zakup polotok Hangö, da mora zgraditi železnico, ki bo vezala Rusijo skozi finsko ozemlje s Švedsko, da ne sme sklepati nobenih obrambnih pogodb z drugimi državami in da imajo sovjetski državljani prost prehod skozi Finsko na Norveško. Edna pridobitev, če se more tako reči, je, da ostane Pečenga Finski in da ostane Finska v svojem notranjem življenju svobodna.

Najbolj točno je označil razloge, ki so prislili Fince, da so sprejeli sovjetske zahteve, zun. minister Tanner. Dejal je, da se bodo finske čete umaknile na svoje nove postojanke okoli 10. aprila in da ima sedaj Finska meje, kakor jih je imela l. 1721. Finska se je odločila za mir, ker nista Norveška in Švedska dovolile prehoda tujim četam skozi njih ozemlje, prostovoljcev pa je prihajalo na Finsko premalo. Finska je neprestano prosila svoje sosednje države za pomoč, toda te nam niso hotele odobriti pomoči. Po malem oklevanju sta zapadni demokraciji izjavile svojo pripravljenost, da nam pošljeta pomoč in sta to svojo pripravljenost tudi večkrat ponovile. Finsko vrhovno vojaško poveljstvo je ugotovilo, da bi bila ta pomoč tudi zadostna, vprašanje pa je nastalo, kako bi mogla ta pomoč Finsko tudi doseči. Prost prehod skozi Norveško in Švedsko kljub konvencijam in predprijetju ni bil dosegljiv, ekspedicija preko Pečenge pa je preveč tvegana. Finska se je morala zato vdati. Sprejeti je morala pogoje, ki niso v skladu z uspehi sovjetske vojske. Vendar pa ni v mirovni pogodbi nikakih političnih obveznosti in Finska je ohranila svojo svobodo, neodvisnost in suverenost. Naši zastopniki so se trudili, da bi omilili sovjetske pogoje, pa je bil ves njihov napor zaman. Mir je zelo težak in vlada je le z velikim oklevanjem sprejela njegove pogoje. Ni pa bilo nobenega upanja, da bi se dosegli boljši pogoji.

Besedilo mirovne pogodbe je kot prva dobila švedska vlada, kar tudi ni brez pomena. Na Švedskem niso ravno navdušeni, da so dosegli to, na kar so siliili. Zasedbo Hangöja in otekov v Finskem zalivu so se sovjeti prav zelo približali tudi Švedski.

Boji na Karelijski ožini so se vodili še v terek dopoldne. Prenehali so ob 10. dopoldne, ko so sovjetske čete z naskokom zavzele Viborg. Finski vojaki so bili zelo presenečeni, ko so zvedeli, da je bil sklenjen mir. Resignirano so nekateri dejali, da se bodo mogli sedaj vsaj enkrat naspati.

Marsal Mannerheim je izdal na vojake slavne finske armade odločno in ponosno zadnje povelje, v katerem med drugim pravi: Mir med našo deželo in Sov. Rusijo je sklenjen. Težek mir, ko odstopenamo zemljo, ki smo jo napojili s svojo krvjo. Nismo hoteli vojne, ki nam je bila vsiljena. Izvršili ste podvig, ki bodo za vedno zapisani v naši zgodovini. Nad 15.000 vaših tovarišev ne bo nikdar več videlo svojih ognjišč. Toda zadali ste tudi težke udarce. Okoli 200.000 neprijateljev leži na snegu in gleda s steklenimi očmi naše zvezdnate nebo. Ni to vaša krivda, ker jih niste sovražili. Boril sem se že na mnogih bojiščih, nikdar pa še nisem videl vojakov vam enakih. Vsem vam se zahvaljujem za hrabrost. Uničenje 1500 bojnih voz, 700 letal priča o vašem junaštvu. Zahvaljujem se Lotam in delavcem v zaledjih. Dočim so naši hrabri vojaki branili fronto, smo skušali priskrbeti orožje in iskali pomoč, ki pa nam ni prišla. Iz tuje smo dobili le dva bataljona s topništvo in letali. Brez piemnite pomoči v orožju Švedske in zapadnih sil bi bil boj nemogoč. Zai pa se ni mogla uresničiti dragocena pomoč, ki so jo obljubljale zapadne sile, ker naši zapadni sosedi, v strahu za svojo usodo, niso dovolili tem četam prehoda v našo državo. Po 16 tednih krave borbe je naša vojska nezmagana in tudi naša notranja fronta neomajana. Razvaline naših mest govore o našem trpljenju. Vendar moramo biti pripravljeni, da bomo našo zmanjšano domovino z isto odločnostjo kakor smo branili neokrnjeno. Ponosni smo na svojo zgodovinsko misljo, ki smo jo izvršili v obrambi zapadne civilizacije.

Sovjetska vlada bo ustanovila na ozemlju, ki ga je sedaj osvojila, finsko sovjetsko republiko, katere glavno mesto bo Viborg. Takoj ko so prišle v Stockholm prve vesti o mirovni pogodbi med Sovjetsko Rusijo in Finsko, so se dvignili tečajji vrednostnih papirjev na stockholmski borzi za 6 švedskih kron. Reuter poroča, da so izgubili sovjeti po finskih cenitvah na vseh finskih frontah najmanj 300.000 mož, morda pa tudi 400.000. V zadnjih bojih so bile povprečne izgube sovjetskih čet od 4000 do 5000 mož na dan.

Lesni trgovci!

Za aeroplansko industrijo iščemo boljši les ●●●

Interesenti naj pošljejo naslove upravi „Trgovski list“, nakar bodo zvedeli natančne pogoje.

Združenje trgovcev za srez Brežice

ima

8. REDNI OBČNI ZBOR

v petek dne 29. marca 1940. ob pol 14. uri popoldne v posebni sobi gostilne Vidmar v Brežicah.

Dnevni red:

1. Poročilo predsednika.
2. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Poročilo tajnika in blagajnika.
4. Poročilo nadzornega odbora.
5. Volitev uprave.
6. Sklepanje o proračunu.
7. Sklepanje o predlogih.
8. Slučajnosti.

Proračun za leto 1940. je na vpogled v pisarni Združenja. Moredbitni predlogi naj se vložijo tri dni pred občnim zborom. Stanovska dolžnost vsakega člana je, da se skupščini zanesljivo udeleži.

Predsednik:

Ivan Vidmar s. r.

Tajnik:

Vlado Gregl s. r.

Združenje trgovcev za srez Novo mesto

ima

21. redno letno skupščino

v nedeljo 17. marca 1940. ob 10. v dvorani mestne občine v Novem mestu.

Dnevni red:

1. Citanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Poročilo načelnstva (predsednika, tajnika, blagajnika).
3. Poročilo računskih preglednikov.
4. Odobritev računskega zaključka za preteklo poslovno leto.
5. Sklepanje o proračunu za leto 1940. in o kritju.
6. Sklepanje o event. predlogih.
7. Slučajnosti.

Ako sklicana skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepčna, sme skupščina eno uro kasneje ob vsakem številu navzočih članov veljavno se posvetovati in sklepati o dnevnem redu.

Člani združenja so dolžni prisostvovati skupščini, in se bo onim članom, ki se brez predhodne tehtne opravičbe ne bi udeležili skupščine, naložila globa v smislu čl. 8. t. 2 pravil združenja.

Predloge je predložiti združenju najkasneje do 14. III. 1940.

Novo mesto, 26. februarja 1940.

Kobé Julij s. r.

t. č. predsednik.

Za spomladanski mednarodni sejem v Beogradu je znižana najemnina za razstavišča.

Priprave za letošnji spomladanski mednarodni vzorčni sejem v Beogradu so v polnem teku. V zvezi s tem je uprava beograjskega sejma na svoji zadnji seji sklenila, da se zniža najemnina razstavišč na spomladanskem sejmu, kar bo prirejen skupno z razstavo avtomobilov od 13. do 22. aprila tega leta.

To svojo odločitev je uprava sejma sklenila upoštevajoč interese našega gospodarstva in v pričanju, da bo beograjski vzorčni sejem skupno z razstavo avtomobilov najboljše rešilo svojo vlogo pri normalizaciji našega gospodarstva, ako se razstavljalcem da možnost, da v čim večjem številu sodelujejo pri tej gospodarski manifestaciji.

Upoštevaje današnje prilike v zunanjem svetu se je uprava sejma odločila za znižanje najemnine, da bi se tako dala čim večjemu številu interesentov možnost, da na spomladanskem sejmu razstavijo svoje blago. Tako se bo v razstavnih paviljonih zaračunaval kvadratni meter razstavne površine po din 75.—, na odprtem prostoru pa kvadratni meter zavzete razstavne površine le po 40 din. Poleg tega dobe razstavljalci, ki bodo najeli večji prostor, znaten popust.

Občni zbor Združenja Ptuj-okolica

Dobro delujoče Združenje trgovcev za Ptuj-okolico je imelo svojo letno skupščino 7. marca v Narodnem domu v Ptuj. Udeležba je bila še precej dobra, mogla pa bi biti tudi boljša.

Občni zbor je otvoril predsednik Ivan Rašl, ki je po uvodnih

Poročilo predsednika Ivana Rašla

Ze na lauskem občnem zboru sem mogel ugotoviti, da je težko občutilo posledice svetovnih zmešnjav in vojne napetosti tudi vse naše gospodarstvo. Izvozne omejitve v drugih državah so povzročile pri nas pomanjkanje surovin. Morski promet je padel in se silno podražil, zaradi pomanjkanja vagonov pa je nazadoval tudi železniški promet.

Vse te motnje v gospodarstvu so privedle našo trgovino v zelo težko stanje. Zaradi pomanjkanja surovin so morale nekatere tovarne ustaviti obratovanje, vse pa so bile prisiljene dvigniti cene svojim izdelkom. Znaten dvig cen pa je zaznamovan tudi pri kolonialnem blagu. Nastalo je pomanjkanje nekaterih vrst blaga, zlasti občutno kolonialnega blaga in petroleja.

Iz teh in še mnogo drugih razlogov je dvig cen za nekatero blago popolnoma razumljiv, neupravičen in nerazumljiv pa je dvig cen za blago, za katero imajo monopol — razni karteli. Za trgovce je izšla protidraginska uredba, ki pa je zelo krivična, saj ne dovoljuje trgovcu prodati blago niti po ceni, po kateri naj bi nabavil novo tako blago. Nasprotno pa se dovoljuje kartelom in velikim židovskim trgovinam, da neovirano pošiljajo trgovcem dan za dnem cene z zvišanimi cenami.

Vojna psihoza je močno učinkovala tudi na kreditne razmere podeželskega trgovca. Podeželski trgovec, ki je še danes glavni finanjsje kmeta, ne more izterjati svojih terjatev, dočim njegovi dobavitelji dobavljajo blago samo proti takojšnjemu plačilu ali plačilu vnaprej, istočasno pa so mu odpovedani tudi vsi stari krediti. Nujno potrebno bi bilo preskrbeti malemu trgovcu kredit.

Dvig cen kmetijskih pridelkov ni koristil našemu okraju, ker je bila letina slaba. Niti krompirja se ni pridelalo zadosti.

Ugodna je bila letina le za vino, za katero pa je tako malo povpraševanja, da cena ne dosega niti pridelovalnih stroškov. Sicer pa mali vinogradnik že davno nima vina, ker je bil primoran oddati ga že od preše za dolg, ki ga je napravil med letom in to po sramotni ceni 1-75 do 2-50 din za liter.

Živiljenjska ravan našega kraja je prav nizka, v Halozah naravnost beraška. Nujno potrebna bi bila javna dela, da bi dobili ljudje zaslužek. S tem bi jih odtegnili tudi odvisnosti od tujih izkoriščevalcev in njihovi protidržavni in protinaradni propagandi, ki kakor strup deluje baš pri socialno najšibkejših slojih.

Da v tako težkih razmerah našega ljudstva ne more procvitati trgovina, je jasno.

Leto za letom se zmanjšuje promet podeželskega trgovca, na drugi strani pa se kljub padanju dohodkov zvišujejo fiskalna bremena. Mnogi trgovci že jemljejo za predpisane davščine denar od svojega prvotnega imetja, ker jih z letnimi dohodki ne morejo več kriti.

Priznati moramo, da potrebuje država danes večjih dohodkov.

formalnostih zlasti pozdravil zastopnika Zveze trg. združenj predpovednika Ferda Pinterja iz Maribora ter zastopnika Zbornice za TOI zborničnega svetnika Milka Senčarja. Nato je podal predsedniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Fiskus pa je napačno izbral onega, na katerega je zvalil glavni del bremen. Ako je danes državi potrebno, da ji prinese pridobitno letos za 20% več, naj pristane, da gospodarske organizacije odločijo, kako se naj doseže to zvišanje.

Krošnjarstvo, šušmarstvo in nabavljalne zadruge so na vsakem občnem zboru poglavje zase. Tudi danes se razmere v tem oziru niso zboljšale.

Izdan je bil osnutek pravilnika za krošnjarstvo, katerega pa je moralo vse trgovstvo absolutno odkloniti.

Združenje je vložilo več predstavnostno za razna oblastva. Tako predlog za postavitev sadnega silosa v Ptuj, ki je nujno potreben, kar je združenje tudi s številskimi dokazilo.

Nadalje je zahtevalo uvedbo poštno-potniškega avtobusnega prometa na krošnji Ptuj-Sv. Andraž v Slov. goricah-Juršinci-Ptuj in je ta promet bil tudi 1. septem-

tainiško poročilo Joško Uršič,

ki je med drugim izvajal:

Zaradi neugodne letine, posledice vojne napetosti, fiskalne preobremenitve ter zlasti zaradi nelegalne trgovine, vedno bolj razvitega krošnjarstva in šušmarstva se položaj podeželskega trgovca ni zboljšal, temveč še poslabšal. Samo v živinski stroki je združenje prijaviло oblastem 41 primerov nelegalnega šušmarstva. To zadostno dokazuje, kako silno se je razpaslo šušmarstvo. Tajnik ugotavlja nadalje, da je sresko načelnstvo sicer izdalo na pobudo združenja poostrene predpise glede izdaje živinskih potnih listov, da pa se občine in javni kontrolni uradi za te predpise ne menijo.

Naval krošnjarjev se tudi v preteklem letu ni ustavil, obsojeni pa so bili samo 4 krošnjarji z globo 275 din. Tako nizke in redke kazni seveda ne morejo preplašiti krošnjarjev.

Tajnik Uršič je nato v svojem poročilu omenjal razne akcije združenja, tako glede predvidene gradnje silosov, glede davčne reforme, uredbe o minimalnih mezdah za trgovsko pomožno osebje, ki bo zlasti na deželi imela le slabe posledice in povzročila odpust pomočnikov ter akcije za obdaritve revnih obmejnih šol. Za slednjo akcijo je darovalo združenje 1000 din, člani pa še 580 din.

Združenje je vzdrževalo tečaj za vajence v dveh oddelkih, ki sta trajala po pol leta. Prvi odderek je obiskovalo 14, drugega pa 11 tečajnikov. Šolski uspeh obeh oddelkov je bil dober.

Koncem 1. 1939. je stelo združenje 196 rednih in 2 prostovoljna člana. Prijavljenih je bilo na novo 8, odjavljenih pa 13 obratov. Največ je bilo trgovin z mešanimi blagom (90), nato trgovin s živinami in živino (36), z deželniimi pridelki (19) in z jajci ter perutnino (21).

Število učencev se je dvignilo od 15 na 18, učenk od 17 na 24, pomočnic od 13 na 16, dočim je ostalo število pomočnikov nespremenjeno (31).

Na »Trgovski list« je naročena polovica članov. Na koncu poročila apelira tajnik na vse člane, da redno plačujejo članarino in s tem

bra 1939 otvorjen, dočim za proggo Ptuj-Vurberg-Sv. Barbara pri Mariboru do danes še ni rešitve.

Zaradi pomanjkanja petroleja je združenje prosilo sresko načelnstvo za nujno intervencijo na merodajnih mestih ter zahtevalo, da Narodna banka da za uvoz petroleja na razpolago pravočasno potrebne devize.

Zahtevali smo, da se ves petrolej za podeželsko prebivalstvo pravično razdeli le trgovcem na deželi. Pri tem naj se prvenstveno upoštevajo kraji, kjer ni izvedena elektrifikacija. Z dosedanjim načinom razdeljevanja ne more biti zadovoljen niti konsument niti podeželski trgovec.

Zasledovali smo časopisno polemiko glede petrolejskega gospodarstva in se popolnoma strinjamo z zahtevo »Trgovskega lista«, da državna nadzorna oblast razčisti zadevo.

V borbi za naše stanovsko pravice nas je vedno krepko podpiralo naše glasilo »Trgovski list«, zato tudi zasluži, da se mu naši člani oddolže s tem, da se naroče na vse tri tedenske izdaje.

Zbornici za TOI in naši Zvezi, pri katerih smo imeli največjo oporo, mi je čast izreči v imenu združenja najtoplejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujem tudi zborničnemu svetniku gospodu Milku Senčarju.

Z odobravanjem so sprejeli zborovalci poročilo predsednika Rašla, nakar je podal

prilhanijo združenju nepotrebne izdatke. Naj vsi upoštevajo, da se združenje bori za pravice svojih članov in da bo združenje v tej borbi tem bolj uspešno, čim bolj ga bodo podpirali člani, čim večja bo njih stanovska zavednost. (Odobranje.)

Tajnik je nato poročal o računskem zaključku, ki izkazuje skupaj 24.718 rednih in izrednih izdatkov. Čisto premoženje združenja znaša 48.138 din. Proračun izkazuje 23.800 izdatkov ter 2.600 din primanjkljaja. V imenu nadzorstva je poročal g. Danijel Šugman, ki je predlagal absolutorij upravi.

Članarina ostane ista ko leta 1939. Spremenje se pravila ter se zviša vpisnina v bodoče za trgovske obrate po § 19./3 obrtnega zakona od 200 na 500 din, za ostale trg. obrate od 500 na 1000 din, za trgovine na debelo ter družbe pa od 1000 din na 2000 din. Ta predlog je bil soglasno odobren, enako tudi poročilo uprave, računski zaključek, absolutorij upravi ter novi proračun.

K besedi se je nato oglašil podpredsednik Zveze trg. združenj in zbornični svetnik

Ferdo Pinter.

Pozdravlja občni zbor v imenu zveze ter tudi v imenu zadržanega predsednika St. Vidmarja ter tajnika dr. Pustiška. Nato je poročal o delu Zveze, ki je sedaj zelo živahno in intenzivno. Nato je govoril o novi davčni reformi ter zlasti nastopil proti njenim dražljnim kazenskim določbam. Govoril je tudi o vseh drugih aktualnih vprašanjih. Njegov govor so poslušali zborovalci z velikim zanimanjem ter nagradili njegova tehtno premišljena izvajanja z glasnim odobravanjem.

Sledile so

volitve.

Za predsednika je bil soglasno izvoljen odobravanjem izvoljen dosedanjim zaslužni predsednik Ivan Rašl, za podpredsednika g. Murkovič, za člane uprave pa:

Ivan Traun iz Ptujске gore, Ciril Žurman iz Podhlehnik, Danijel Šugman iz Gorišnice,

Združenje trgovcev za mesto Maribor

ima svoj redni letni občni zbor po Veliki noči, in sicer v nedeljo, dne 7. aprila ob 8. dopoldne v svoji dvorani v Jurčičevi ulici 8, z običajnim dnevnim redom. Ako skupščina ob napovedani uri ne bi bila sklepčna, bo eno uro kasneje na istem mestu drug občni zbor ne glede na število navzočih članov. Letno bodo tudi volitve odbora, ker mu je že potekla triletna funkcijska doba.

Martin Korošec iz Sv. Lovrenca na Dr. p.,

Jakob Krepfl iz St. Janža na Dr. p.,

Miroslav Majerič iz Sikol, Anton Zlahtič iz Sel pri Ptuj, Franc Peršuh iz Mihove-Cirkovec,

Franc Žerak iz Hajdoš, Edvard Marinič, Sv. Urban pri Ptuj,

Andrej Žuran, Sv. Barbara in Karel Kotnik iz Grajenšaka.

Za namestnike so bili izvoljeni: Miloš Furek, Sv. Vid pri Ptuj, Ignac Arnuš, Tržec,

Franjo Školiber, Hajdina, Ivan Letonja, Ptujška gora,

Rado Kaučič, Juršinci in Vinko Zorko, Sv. Andraž v Slovenskih goricah.

V nadzorstvo so bili izvoljeni: Alojz Mikl, Sv. Marko n/Ptuj, Bogomir Pernat, Skorba, Jožef Krajnc, živ. Trgovec iz Pobrežja. Kot namestniki pa: Ivan Možina, Hrastovec, Viktor Stefanciosa iz Majšperka in Martin Anzele iz Gerečje vasi.

Kot delegat za Zvezino skupščino je bil poleg predsednika soglasno izvoljen še Ivan Traun.

Slučajnosti

Soglasno se sprejme predlog g. Trauna, da pripravi uprava vse potrebno, da se uvedejo vaješke preizkušnje. Za predsednika izpraševalne komisije se izvoli Ivan Rašl, za njegovega namestnika Martin Korošec, za prisednike pa Ivan Traun, Ivan Beranič, Stanko Murkovič, Danijel Šugman, Ciril Žurman, Stanko Reicher in Furek Miloš ter en zastopnik pomočnikov.

Da se napravi konec nelegalni konkurenci, se sklene odprava vseh letnih nagrad. Kršitev tega sklepa se kaznuje z globo do din 1000 v korist šolskega fonda.

Vsi nakupovalci živine, sadja, deželnih pridelkov, lesa se morajo prijavit združenju. Za prijavo nakupovalca se plača pristojbina 50 din.

Na koncu se je oglašil k besedi

zbornični svetnik Milko Senčar,

da sporoči zboru pozdrave zbornice. Obširno je govoril o vseh važnejših dnevnih vprašanjih ter zlasti o najbolj akutnem pomanjkanju petroleja. To pomanjkanje je nastalo, ker ni dala Narodna banka pravočasno na razpolago potrebnih deviz. Vsaka cisterna se mora od sedaj prijavit sreskemu načelnstvu, ki vodi kontrolo o pravilni razdelitvi petroleja med trgovce.

Nadalje je poročal o brezplačnem prevozu žita in moke ter med splošnim odobravanjem zahteval, da se razdelitev te pšenice in koruze poveri v bodoče le trgovcem, ker je samo na ta način dano jamstvo, da bo to blago res pravilno razdeljeno.

Omenja, da poteče letos polovici zborničnih svetnikov njih funkcijska doba. Opozarja vse trgovce, da izvolijo za zborničnega svetnika moža, ki bo res znal neustrašeno braniti interese trgovcev.

Po krajši debati, ki se je razvila o pomanjkanju petroleja ter po pojasnitih zborničnega svetnika Senčarja je predsednik Rašl zaključil lepo uspešni občni zbor.

Naročajte »Trgovski list«!

Združenje trgovcev za sreza Slovenji Gradec in Dravograd

ima

XX. redno letno skupščino dne 28. marca 1940, ob 9. uri dopoldne v dvorani Sokolskega doma v Slovenjem Gradcu

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika.
2. Otvoritev redne letne skupščine in določitev dveh overovalteljev zapisnika iz Slovenjega Grada.
3. Poročilo predsednika o delovanju uprave Združenja trgovcev v preteklem letu 1939.
4. Poročilo delegata Zveze in Osrednje sekcije lesnih trgovcev pri Zvezi.
5. Odobritev obračuna za leto 1939.
6. Poročilo računskih preglednikov.
7. Odobritev proračuna za leto 1940. in članarine, kakor tudi eventualno določitev posebnega prispevka večjih lesnih podjetij za Osrednji odsek lesnih trgovcev pri Zvezi za kritje izrednih stroškov.
8. Razširitev pooblastila iz leta 1937. za nakup ene hiše, parcele ali posestva zbog realizacije zamrznjenega naloženega denarja pri L. K. b.
9. Določitev kraja redne letne skupščine v letu 1941.
10. Slučajnosti in samostojni predlogi. Samostojni predlogi članov se morejo v smislu čl. 378. z. k. o obrtih obravnavati samo tedaj, ako so bili tri dni pred skupščino upravi pisмено prijavljeni.

Za sklepčnost skupščine je potrebna navzočnost vsaj ene tretjine članstva (čl. 374. zak. o obrtih), sicer je eno uro pozneje istotam in z istim dnevnim redom skupščina, ki pa veljavno sklepa ne glede na število navzočih članov.

Predsedništvo vabi vse člane, da se redne letne skupščine v interesu vsega trgovstva udeležijo. Zadržke članov je prijaviti pravočasno upravi. Zoper skupščinske sklepe se smejo pritožiti v 15. dne po tisti, ki so bili pri glasovanju navzočni (čl. 379. zak. o obrtih).

Opomba: Sklepni obračun za leto 1939., določen proračun za leto 1940. in zapisnik lanskoletne skupščine so članom od 11. do 27. marca 1940. razen nedelje in praznikov med uradnimi urami od 9. do 12. ure dop. v pogled v pisarni Združenja trgovcev v Slovenjem Gradcu.

Rezman Vinko s. r., predsednik.

Voj Lukež s. r., tajnik.

Denarstvo

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice z. z. n. j. v Ljubljani

izplačuje od 15. marca 1940 dalje vse vloge, ki dne 1. marca 1935 ni presegale zneska din 5.000. Vse te osvobodjene in nedvignjene vloge se bodo po 30. juniju 1940 prenesle na novi račun in se bodo obrestovale po normalni obrestni meri.

Delniške družbe, katerih delnice so deloma v rokah tujcev, se opozarjajo, da bo dajala Narodna banka dovoljenje za iznos dividende iz države samo družbam, ki so ji predložile natančno poročilo o stanju in številu njih delnic v tujih rokah.

V Parizu je povzročil senzacijski nenaden skok tečajev predvojnih ruskih papirjev. Ti tečaji so bili dosedaj minimalni in so beležili le še neko sentimentalno ceno. Sedaj pa so delnice industrije v Baku skočile od 15 frankov na več ko 200 fr. Posebno zanimivo je to, da so skočile tudi nekatere carske ruske rente, tako 4% carska ruska renta nominalne vrednosti 500 rubljev od 2-50 na 9 frankov. Ta skok papirjev je vzbudil na borzi živahne komentarje.

Južna Rodezija je dvignila odkupno ceno za zlato od 150 na 152 šilingov za unco.

Občni zbor Združenja trgovcev za ljubljansko okolico

V dvorani Trgovskega doma je bil v četrtki dopoldne občni zbor Združenja trgovcev za ljubljansko okolico. Občni zbor je otvoril in vodil predsednik Jernej Logar. Po imenovanju zapisnikarja in overovalteljev zapisnika je toplo pozdravil zastopnika Zbornice za TOI Albina Smrkolja in tajnika

dr. Plešsa, zastopnika Zveze trgovskih združenj dr. Pustiška, zastopnika »Trgovskega lista« ter ostale cenjene zastopnike dnevnega časopisa.

Posebej je pozdravil še častna člana združenja gg. Šporna in Joška Jelačina.

Poročilo predsednika Logarja

Nato je nadaljeval: Na lanski skupščini smo ob lepi udeležbi članstva slovesno praznovali dvajsetletnico stanovskega dela.

Pravi uspeh pa so dosegle naše večje akcije le, kadar so bile v okviru splošnih akcij Zbornice in Zveze. Tako je imela konferenca vseh zbornic in Ljubljani izreden pomen za gospodarske kroge pri obravnavanju novih davčnih predpisov. Nič manj važna je bila tudi seja Centralnega predstavništva vseh zvez trgovskih združenj v Beogradu.

Ostala lokalna vprašanja naše organizacije rešujemo v lastnem delokrogu ter smo povsod našli popolno razumevanje, tako pri sreskem načelstvu kakor pri Zbornici in Zvezi.

Nato je predsednik Logar omenjal velike zunanje dogodke v preteklem letu, zlasti prenehanje bratske Českoslovaške in Poljske. Ti dogodki nas resno opominjajo, da pomagamo dograditi trdne temelje Jugoslavije. Zaupajmo v Jugoslavijo, ker je to naša država.

Odveč bi bilo torej, če bi podrobno obravnavali vsa pereča gospodarska vprašanja. Glede novih davčnih predpisov so spregovorile naše vodilne stanovske organizacije in če bo kaj uspeha, bomo tega deležni vsi trgovci.

Poleg davčnega vprašanja je za nas še vedno aktualno vprašanje krošnjarstva z manufakturnim blagom, ki je v ljubljanski okolici še posebno razvito. Kr. banska uprava je na pobudo Zbornice in Zveze izdala več zelo strogih navodil podrejenim organom, da se proti krošnjarjem najstrože postopa, za kar izrekamo bankski upravi najtoplejšo zahvalo. Vse te odredbe in odloki pa ne pomagajo, ker je krošnjarjev vedno več. Zahtevamo, da se z zakonom krošnjarstvo odpravi.

Omeniti moram tudi ureditev vprašanja minimalnih mezd, pri katerem se žal interesi podeželjskega trgovstva niso upoštevali, kakor bi se morali. Za podeželjskega trgovca je mesečna plača

poročilo tajnika Šmuca.

Za pravično ocenitev poslovnega življenja trgovca v ljubljanski okolici je treba omeniti naslednje: Okraj Ljubljana-okolica je najobširnejši srez v dravski banovini, ki meri ca. 90.000 ha ter šteje 61.000 prebivalcev.

Avtobusnih prog, ki vežejo ljubljansko okolico z Ljubljano, imamo štiri.

Okolica ima z Ljubljano torej zelo dobre zveze, kar je precej odtujilo domače prebivalstvo domačim trgovinam, da nakupuje več ali manj svoje potrebščine v mestu. Tako je naš mali trgovec postal le še nekaj posredovalec pri prodaji najpotrebnejših življenjskih potrebščin, in prvi vrsti specerijskega blaga, dočim se nakup ostalega, predvsem boljšega blaga usmerja drugam.

S pred leti izvedeno priključitvijo nekaterih večjih okoliških občin k mestu, je zelo padlo število članov. Če smo leta 1931. imeli še 847 članov, beležimo danes le 439 članov. Lani je padlo število članov zopet.

V zadnjih letih število trgovin stalno pada. To je zopet dokaz, da je okoliška trgovina le še za manjšo posredovalno kupčijo in

pomočniku din 900— nesprejemljiva. Da naša trditve drži, bo pokazala kmalu bodočnost, ko bo na cesti mnogo dobrih trgovskih sotrudnikov. To vprašanje bi bilo za podeželje pravilno rešeno le, če bi se sprejeli predlogi Zbornice in Zveze.

Drugo važno vprašanje je tudi uredba o pobijanju draginje. Tako uredbo smo imeli že leta 1922. Na žalost je uredba v prvi vrsti naperjena proti malemu trgovcu, dočim se karteli v septembru, ko je nastopila draginja in pomanjkanje blaga, niso preganjali.

Ugotovili smo razveseljiv napredek v izboljšanju banovinskih in občinskih cest, zlasti v našem Polhovgrajskem kotu, da ne omenjam še glavno prometno cesto proti St. Vidu in dalje. Splošno javno mnenje je: Če bi ne bilo v cestnem odboru našega tovariša Lojzeta Ambrožiča, bi se morda — po splošnem mnenju — še danes vozili po slabih cestah.

Če pogledamo tudi na občino Rudnik, tam vidimo kot župana našega podjetnega tovariša podpredsednika Ivana Ogrina, ki je postavil vse sile za napredek svoje občine. Ravno tako vidimo v ostalih občinskih odborih naše pridne tovariše, ki delujejo za občini napredek. Mi smo zato na naše delavce in njihovo delo ponosni in jim cenimo, zato jim izrekam zahvalo in priznanje.

Preden končam svoje skromno poročilo, moram omeniti tudi vprašanje notranje konsolidacije naše države. Sporazum z brati Hrvati je dosežen in upamo, da bo imel ta sporazum blagodejne posledice za vso našo državo.

Zivimo v izrednih razmerah. Vojna vilhra povsod okrog nas. Spretnemu vodstvu naše državne politike se moramo zahvaliti, da smo še danes obvarovani najhujšega. Zato iskreno želimo, da bi premostili vse težave in da bi v miru mogli delati za napredek našega stanu in močne Jugoslavije. (Glasno odobranje.)

Sledilo je

lacie itd., še do danes niso popravile. Lahko trdimo, da so šušmarji povzročili stotilijonske škode našemu narodnemu gospodarstvu. Zopet se poroča, da kupčijejo z lesom osebe, ki nimajo obrtnih pravic. Da jim gre delo oziroma kupčija laže izpod rok, se poslužujejo tudi imena upravičenih trgovcev. Združenje bo kakor vselej vse konkretne primere zasledovalo in ovadilo oblasti. Dolžnost lesnih trgovcev pa je, da ne dopuščajo izrabljati svojih obrtnih pravic v šušmarske namene.

Poleg omenjenih težkoč moramo omeniti tudi občutno konkurenco nabavljalnih združenj in konsumnih društev, ter zlasti še posebej krošnjarjev z manufakturnim blagom. Včasih je podeželjski trgovec prodal tu pa tam še kak meter blaga, danes mu je tudi ta prodaja odpadla, ker je v rokah krošnjarjev.

Važno vprašanje za podeželjskega trgovca je tudi preskrba občin z moko in koruzo. Gospodarske organizacije ne ugovarjajo, če se moka in koruza delita ubožnim slojem brezplačno, ne morejo pa odobravati tega, kako se ponekod oskrbuje domače prebivalstvo z moko in koruzo, namreč v odkrito škodo davkoplačevalcev.

Tudi vinska trgovina trpi mnogo zaradi šušmarstva. V nedelj-skih vlakih in tudi ob praznikih je veliko izletnikov, ki imajo s seboj polne pletenke vina in žganja in vendar se kontrola nad ilegalnim trgovanjem z vinom ne postri.

Če velja naredba o odpiranju in zapiranju trgovin za trgovske obratovalnice, ne velja za dalmatinske krošnjarje in za one, ki prodajajo manufakturno in ostalo blago od hiše do hiše. Zato ponovno apeliramo in prosimo merodajne faktorje, da izdajo krošnjarsko uredbo, ki bo enkrat držala in ki jo bodo spoštovali tudi krošnjarji.

Ker se še vedno dogaja, da člani, ki zaposlujejo svoje sinove in hčerke v trgovini, teh redno ali pa sploh ne prijavljajo Združenju, opozarjamo vse, da so dolžni tudi zaposlene svoje prijavljati združenju.

V davčnem pogledu omenjam samo to, da je pisarna združenja šla vsem onim članom, in teh ni bilo malo, ki so iskali pomoči in nasvete v davčnih vprašanjih, vsestransko na roko.

Zelimo, da ostane povezanost članstva ljubljanskega okoliškega sreza z združenjem kljub veliki oddaljenosti posameznih krajev tudi v bodoče tako iskrena, kakor doslej. Združenje pa se bo vsestransko prizadevalo članstvu pomagati pri vseh vprašanjih in nasvetih. (Odobranje.)

Predsednik trg. odseka Zbornice za TOI

Albin Smrkolj

se je nato zahvalil za pozdrave ter tudi v imenu zbornice pozdravil občni zbor z željo, da bi tudi v težkih časih imelo združenje uspehe.

Zivimo v izredno težkih časih, ko se gospodarski ljudje s skrbjo sprašujejo, kaj jim bo prinesla bodočnost. Nekatera teh vprašanj je že omenil predsednik v svojem poročilu. Posebej pa bi bilo omeniti še naslednja!

Davčna reforma je prinesla nova bremena, zaradi katerih so zlasti prizadeti veletrgovci in industriale, a ni prizanesla nitj malim trgovcem, ki bodo zlasti občutili obrambni prispevek. Konferenca zbornic in Ljubljani je vso davčno novelo izčrpno obdelala, težišče vsega njenega dela pa je bilo na tajnikih naše zbornice, zlasti gen. tajniku. Izdelana je bila nato obširna spomenica, ki je tudi že bila izročena fin. ministru.

Nato je bila še posebna konferenca tajnikov zbornic in Ljubljani in sedaj bo v ponedeljek konferenca zastopnikov zbornic in finančnega ministrstva, na kateri se bo konkretno obravnavala vsa reforma. Upati je, da bo imela ta konferenca vsaj nekaj uspeha.

Svoj govor je zaključil predsednik Smrkolj, da morajo vsi gledati na to, da bodo vrste trgovcev strunjene in da moramo vsi delati za blagor države in naroda. (Glasno odobranje.)

V imenu Zveze trg. združenj se je zahvalil za pozdrave tajnik

dr. Pustišek,

ki je najprej opravičil zadržana predsednika Staneta Vidmarja, ki po njem izreka svoje pozdrave občnemu zboru.

O delu Zveze ne bo obširneje poročal, ker itak o tem redno poroča »Trgovski list«.

Omenja protidraginjsko uredbo, ki je povzročila nov val hujskarnja proti trgovcem. Kako malo upravičena je bila ta gonja, dokazuje najboljši to, da je bilo v vsej dravski banovini kaznovanih po tej uredbi samo 46 ljudi, med katerimi pa so bili tudi obrtniki. Poleg tega je bila večina od njih obsojena le zato, ker niso imeli označenih cen. S tem je dokazano, da ni slovenski trgovec noben navijalec cen, temveč je treba teh iskati drugje.

Omenja delo lesnega odseka. Konjunktura za les traja še vedno. Te konjunktura pa nismo mogli posebno izkoristiti, ker nismo imeli zaloga in ker manjka vagonov. Da je prišlo do konjunktura, je zasluga Italije. Ko bo Italija v glavnem svoje potrebe pokrila, je treba računati tudi s koncem konjunktura. Zato ni priporočljivo sklepati velikih zaključkov na dolgo dobo!

Posebno agilna je bila v zadnjem času Osrednja sekcija trgovcev s tekočimi gorivi. Naredba št. 3 ni zadovoljila nikogar. Dovoljene količine benecina so premajhne. Borbo proti kartelskim družbam vodimo samo Slovenci, ker med Srbji in Hrvatji sploh ni več samostojnih trgovcev s tekočimi gorivi, temveč so vsi le še komisionarji Shella ali Standarda.

Absolutno se mora zahtevati, da zviša kartel zaslužek trgovcem, ker pri sedanji majhni porabi benecina 5% zaslužka absolutno ne zadostuje. Zato je tudi naravno, da so trgovci s tekočim gorivom prodajo benecinske mešanice ustavili. Vsi trgovci morajo solidarno podpreti trgovce s tekočimi gorivi v njih pravični borbi. Tajnik dr. Pustišek je še omenil odločni nastop »Trgovskega lista« proti kartelom. Tako je »Trg. list« znova dokazal, kako nujno potreben je vsem trgovcem. Trgovci naj podpro »Trgovski list« tudi s tem, da zahtevajo od svojih dobaviteljev, da inserirajo v »Trgovskem listu«. Želi v imenu Zveze združenju najlepših uspehov. (Aplavz.)

Ker je blagajnik Rant obolel, je podal računski zaključek in proračun predsednik Logar. V imenu nadzorstva je poročal Joško Jelačina ter predlagal absolutorij upravi, kar je občni zbor soglasno sprejel.

Pri slučajnostih so se obravnavale nekatere pritožbe in nekatere aktualna vprašanja, od katerih se je zlasti razpravljalo o zlorabah z razdeljevanjem pšenice in koruze za pasivne kraje. Ker nimajo reveži denarja, ne morejo kupovati celih vreč in tako ne pride moka v roke onim, zaradi katerih se izdajajo brezplačne vozovnice. Splošna zahteva je, da se razdelitev te moke in koruze prepusti trgovcem, ker samo na ta način bo dano jamstvo, da pride koruza v prave roke. Združenje bo v tem smislu tudi predložilo predlog Zvezi trg. združenj.

Ker je bil s tem dnevi red izčrpan, je zaključil predsednik Logar dobro uspešni občni zbor.

Doma in po svetu

Oporeko Ljube Davidoviča so odprli v sredo na sodišču. Kar je vedel ves svet, to je oporeko potrdila. Davidovič je umrl brez premoženja. Zapuška le skromno hišico v Njegoševi ulici. Zapustil jo je svojemu nekaku.

Financijski minister je obvestil senatorje, bivše poslance in druge, da zaradi izdelovanja proračunskih dvanajstin ne more sprejemati nikogar razen uradnih osebnosti.

Pri volitvah delegatov za glavno skupščino Bratovske skladišnice železarn KID na Jesenicah je od 3739 volilnih upravičencev glasovalo le 2.858. Dobilj so: Savez metalških radnika (soc.) 1.321 glasov, Narodno strokovna zveza 626, ZZD 432 in Jug. strokovna zveza 429 glasov.

V Zagrebu je izšla prva številka madžarskega lista »A Neps«, ki je glasilo madžarske manjšine na Hrvaškem.

Banska oblast v Zagrebu je ustala vednik »Srpska Reč«, ki je šele pred kratkim začel izhajati. List je bil ekstremno srbski.

Banska oblast je razpustila predsedništvo, upravni in nadzorni odbor »Merkurja«, bolniške blagajne hrv. zasebnih nameščencev, ki je imela več sto članov tudi v Sloveniji. Za komisarja je bil imenovan Ante Javk, ki mora v šestih mesecih preiskati delovanje Merkurja in nato sklicati občni zbor, ki bo izvolil novo upravo.

Kranjska industrijska družba je nedavno odkupila velika ležišča magnetita v okolici Čačka.

Vprašanje prevzema beograjske radijske postaje po državi še vedno ni rešeno, ker je dosedaj vsaka komisija drugače precenila vrednost postaje.ocene se gibljejo med 9 in 19 milijoni din.

Beograjska občina je bila pri otvoritvi dunajskega spomladanskega vselejma zastopana po dveh občinskih svetnikih.

Veliko razstavo tiska prirede letos v Zagrebu v okviru Zagrebskega zbora in v proslavo 500letnice Gutenbergove iznajdbe.

Med zagrebsko družbo Predović in Gospodarsko slovo v Zagrebu je bil podpisan dogovor, s katerim dobil Gospodarska slova v zakup industrijo za predelovanje mesa v Vrbovcu. Gospodarska slova bo namreč začela izvažati mesne izdelke.

Družba Silos je razpisala licitacije za postavitev strojnih naprav silosov: v Petrovgradu za 21. aprila in v Mostaru za 30. aprila. V kratkem pa bodo razpisane licitacije še za Gospić, Nikšić, Niš, Kumanovo in Zajecar.

V dravski dolini namerava ustanoviti emigrant R. Deutsch tvornico celuloze, ki bi oskrbovala s celulozo tvornico umetne svilne industrialca Hutterja, ki jo ta namerava ustanoviti v Rušah.

Cena koruze je zadnje štiri dni skočila od 120 na 150 din. Za posušeno koruzo, katere je zelo malo, se plača po 150 din.

Za rojstni dan Hitlerja je izdal maršal Göring oklice na prebivalstvo, da vsi začno zbirati kovine, zlasti baker, bron, železo itd.

Summer Welles se bo sestal v Londonu, kakor se poroča, tudi z dr. Benešem, čeprav washingtonska vlada še ni priznala češkoslovaškega narodnega odbora.

Britanski minister za gospodarstvo vojno Cross je izjavil pred kratkim v spodnji zbornici, da odboja Sovjetska Rusija iz U. S. A. v Vladivostok kavčuk, baker, molibden in kositer. To blago je prosto od angleške kontrole, ker ni britanske kontrole v Tihem oceanu. Sedaj bodo Angleži baje tudi tu ustanovili svojo kontrolo.

Člani znamenitega francoskega gledališča Comedie Française, ki so z velikim uspehom gostovali v Zagrebu, so nato gostovali v Budapešti, kjer se je predstave udeležil tudi državni upravitelj Horthy.

Večina evropskega tiska dolži Svedsko, da je edino ona kriva, če je morala Finska sprejeti sovjetske pogoje, ker ni hotela dopustiti prevoza zavezniških čet niti ni sama nudila Finski zadostne pomoči. Mnogi listi pa tudi naglašajo, da je prišla sedaj Svedska na vrsto.

Mesto Viborg je šlo pred vojno okoli 80.000 prebivalcev in je bilo eno glavnih pristanišč v Finskem zalivu. Iz Karelijske ožine se bo izselilo okoli 250.000 finskega prebivalstva.

Iz Francije se poroča, da je storila Francija v polni meri svojo dolžnost do Finske. V decembru je zaprosila Finska Francijo prvič za vojni material. Francija je tej prošnji takoj ustregla. Za pomoč v vojaštvu ni Finska zaprosila, ker je takrat še računala na to, da bo dala to pomoč Svedska. Toda kljub ponovnim prošnjam je Svedska to

pomoč odklonila. V februarju je Finska Franciji sporočila, da brez pomoči v ljudeh ne bo mogla zadržati sovjetskih napadov. Francija je takoj nato začela reševati to vprašanje in 26. februarja sporočila, da je ta pomoč pripravljena. Finska naj samo za to pomoč zaprosi. Tega pa Finska ni storila, ker je stališče Norveške in Svedske onemogočilo, da bi mogle priti zavezniške čete na Finsko.

Svedska in Norveška sta sedaj izjavile svojo pripravljenost, da skleneta vojaško zvezo s Finsko. Malo pozno!

Praška juridična fakulteta, ki je bila — kakor vse češke praške vi-

soke šole — zaprta za tri leta, je sedaj spremenjena v vojašnico.

Štirje italijanski parniki, ki so že naložili v Rotterdamu nemški premog, so ta premog zopet raztovorili in bo premog poslan po železnici v Italijo.

Neki 4000tonski ameriški parnik je bil po vesti praškega »Der neue Tag« prodan neki jugoslovanski paroplovni družbi.

Grški parnik »Alexandras«, ki ima 4500 rgt. je bil torpediran ob južni obali Portugalske ter se je potopil. Posadka je bila rešena.

V švedski tvornici orožja v Huskvarni je nastal velik požar, ki je napravil zelo veliko škodo.

Velika opora naših gospodarstvenikov

Občni zbor Trgovske in obrtniške bolniške blagajne v Mariboru

Važna institucija gospodarskih krogov v Mariboru in okolici je Trgovska in obrtniška bolniška blagajna, ki posluje že 13 let v splošno zadovoljnost. Prvotno omejena le na samostojne trgovce, se je pred par leti razširila tudi na obrtnike in industrijce, s čimer ji je začetan širši in plodovitejši delokrog. Bolniška blagajna je imela v sredo zvečer dne 13. t. m. v gremialni dvorani svoj letni občni zbor, ki ga je vodil zaslužni in dolgoletni predsednik Vilko Weixl.

Iz poročil o različnih panogah udejstvovanja, ki jih je podal marljivi tajnik Znidarčič, posnemamo, da je Trgovska in obrtniška bolniška blagajna v Mariboru edina taka socialna in humanitarna institucija v naših krajih, ki nudi samostojnim gospodarstvenikom zavarovanje za primer bolezni. Ta institucija je izplačala za razne račune zdravnikov, bolnice, sanatorijev, zdravilišč itd. v svojem 13letnem poslovanju skupaj 1 milijon 782.900 dinarjev, s čimer je dovolj nazorno dokazano, da je uprava te bolniške blagajne v polni meri storila svojo dolžnost in poslovala točno po predpisih. Njeno poslovanje je tesno v skladu s svojim bistvenim namenom in smotrom, ki se opira na socialno in humanitarno delovanje.

Članstvo se vodi v treh skupinah, ki se dele po višini prispevkov. V I. kategoriji se plača 65, v II. kategoriji 45 in v III. kategoriji 25 dinarjev mesečno. Na ta na-

čin je tudi manj imovitim trgovcem in obrtnikom omogočeno, da pristopijo k tej humanitarni instituciji, ki sprejema prijavitelce z omejenimi mesečnimi prispevki, torej severne Slovenije.

Po statistiki je znašalo število članov konec I. 1939. v I. skupini 163, v II. skupini 116 in v III. skupini 65 zavarovancev, skupaj torej 346.

Kar se tiče premoženjskega stanja, so po bilanci znašala aktiva dne 31. decembra p. l. 257.388 dinarjev. Za znesek odpade na bolniški sklad, večinoma pa na rezervni sklad in nekaj na inventar.

Bolniški sklad izkazuje za preteklo leto: Dohodki na članarini 187.144, izdatki za zdravnike 71.908, za zdravila 31.605, za bolnico 17 tisoč 278 in upravni stroški 33.467, skupaj 154.258 dinarjev.

Upravni odbor Trgovske in obrtniške bolniške blagajne je sedaj sestavljen takole: predsednik je Vilko Weixl, podpredsednik Hinko Sax, odborniki: Albert Viel, Anton Linzner, Slavko Vidmar, Slavko Markovič, Branko Sučević, Eman Hich in Vid Murko; namestniki so Miroslav France, magister Franc Rems, Lojze Strašnik, Franc Lepoša in Alojz Kühar.

Nadzorni odbor: Zdravko Anderle, Marjan Jare in Viktor Verdnik, namestnika Anton Macun in Lovrenc Širec.

Razsodišče: zdravnik dr. Ivan Jurečko in kot namestnik Ivan Kravos.

Seja akcijskega odbora za zimsko pomoč

Snoči ob pol sedmih se je sestala akcijski odbor zimske pomoči na svojo četrto sejo. Seja je bila v veliki posvetovalnici ljubljanskega magistrata in jo je vodil tajnik dr. Dermastja. Vse točke dnevnega reda so bile namenjene obravnavi najvažnejših dosedanjih predlogov. Poročal je načelnik socialnega oddelka v svetnik H. Svetel.

Uspeh zbirke za zimsko pomoč je bil doslej odvisen od načina ter se vidi, da je bilo bolj pravilno že vnaprej določiti neke zneske, čeprav se proti temu mnogi pritožujejo. Še boljše uspehe pa so dosegli predsednikovi in drugih oddelčnih sodelavcev obiski pri tvrdkah. Zbralo se je doslej nad 373 tisoč dinarjev. Upati je, da se vsota poveča nad pol milijona, s čimer se bo dalo nekaj storiti.

Odbor je zato že konkretno obravnaval začetni seznamek javnih del. Plakovanje cestišča pred tovornim kolodvorom se ne bo moglo izvesti, ker ni priporočljivo mešanje v načrt za preureditev kolodvora. Tudi upa železniška direkcija, da je dovolj, če zdaj prostor nivelira in posuje s tolčenjem ter pozneje tlakuje iz svojih kreditov. V debato so posegli gg. Hrovatin, Meden in inž. Gjud, ki je dajal tehnična pojasnila.

Ostali predlogi obsegajo nekako 25 raznih del, od katerih je bila na seji priporočenih ena tretjina za takojšno izvedbo, ker je — kakor je g. referent naglasil — zdaj

vedno večji naval brezposelnih. Dela so večinoma prometna in so izbrana v raznih delih mesta. Predloge so podprli gg. Pavlin, nač. Jančigaj, Gaber i. dr. ter predsedujoči sami s tehtnimi pripombami. Za ostala dela se seznamek spopolni in razpošlje odbornikom. Določitev mezde in posamezna vprašanja izvedbe se prepuste eksekutivi.

Nato je seja uredila še vprašanja nekaterih društvenih vlog oziroma prošenj. Vzporedne zbiralne akcije bodo dovoljene samo izjemoma, n. pr. za Družbo sv. Cirila in Metoda. Simpatično je bila sprejeta tudi ideja, da se priredi večji koncert v prid zimske zbirke.

Slavnostna otvoritev Jugoslov.-romunske trgovinske zbornice

V nedeljo 17. marca bo v Beogradu v ravzočnosti romunskega in jugoslovanskega trgovinskega ministra slavnostna otvoritev Jugoslovansko-romunske trgovinske zbornice, katere naloga bo, da doseže povečanje trgovine med obema državama. Nova zbornica bo tudi skrbela za zbiranje vseh potrebnih statističnih in drugih podatkov, ki morejo koristiti trgovini med obema državama. Zbornica bo v ta namen odprla tudi posebno centralo, ki naj pospešuje trgovinsko poslovanje med Romunijo in Jugoslavijo.

Izšla je dopolnitev k naredbi št. 3

V »Službenih novinah« je izšla večeraj dopolnitev naredbe št. 3 o omejitvi prodaje tekočih goriv, ki dodaja tri člene in dovoljuje zvišanje določenih količin v izrednih primerih. Zvišbe bo dovoljeval poseben odbor. Vse vloge v tem vprašanju so oproščene taksa.

Kako bi se organiziral naš lesni izvoz v Anglijo

Pred kratkim je bila seja Stalnega lesnega odbora, na kateri se je razpravljalo tudi o našem lesnem izvozu v Anglijo. V debati se je ugotovilo, da bi bil lesni izvoz v Anglijo mogoč na podlagi kompenzacij. Kajti cene, ki jih plačuje Anglija, so mnogo nižje, kakor pa jih dobivamo na drugih tržiščih, zlasti pa na nemških in italijanskih. Po mnenju lesnih izvoznikov bi se kompenzacije izvedle na ta način, da bi se za les nabavile na angleškem trgu surovine in drugi proizvodi ter izdelki, ki jih danes na drugih trgih ne moremo dobiti. S tem bi bilo tudi pomagano naši industriji.

Na seji se je tudi poudarjalo, da je sicer treba pričakovati, da bo sedanja lesna konjunktura trajala še nekaj časa, da pa bi bilo zelo neprevidno sklepati velike pogodbe in prevzemati velika naročila za daljšo dobo. Danes so umesne samo manjše dobave na krajše roke.

Novi državni proračun

V fin. ministrtvu se živo deluje na izdelavi proračunskih predlogov za l. 1940./41. Ker ne deluje skupščina, se bodo uvedle dvanajstine, ki se bodo najprej izdale za 4 mesece, t. j. od 1. aprila do 31. julija 1940.

Ker so državne potrebe zaradi izrednih razmer mnogo večje kot druga leta, treba pričakovati zvišanje drž. izdatkov. Zaradi tega se bodo povišali proračunski rezervni krediti.

Posebne težave povzročata tudi vprašanje finansiranja banovine Hrvatske, ki še vedno ni rešeno. Potrebe banovine so znatno večje, kakor se je pričakovalo.

Drž. dohodki manjši od proračunanih

Po uradnih podatkih so znašali v januarju drž. dohodki 1072,5 milijona din, za 64 milij. din manj, kakor pa so bili proračunani.

Manj so dali splošni neposredni davki za 54,5, izredni davki za 16, carine za 14,4, monopoli za 21,4 in gozdovi za 8 milijonov din.

Več pa so dali: posebni davki za 12,7, trošarine za 19,8, takse za 23,8 in železnice za 80,3 milijona dinarjev.

Drž. izdatki so znašali v januarju 950,9 milijona din, za 86,1 milijona din manj, kakor so bili proračunani. Višek dohodkov nad izdatki je znašal v januarju 121,6 milijona din.

V času od 1. aprila 1939. pa do 31. januarja 1940., torej v prvih 10 mesecih proračunskega leta so znašali vsi državni dohodki 10 tisoč 522,3 milijona din, za 266,8 milijona manj kakor je bilo proračunano.

V tem času pa so znašali drž. izdatki 9.759,9 milijona din, t. j. za 861,6 milijona din manj, kakor je bilo proračunano.

Višek dohodkov nad izdatki je znašal z upoštevanjem neplačanih obveznosti 762,4 milijona din.

Zunanja trgovina

Viceguverner Narodne banke doktor Belin odpotuje v kratkem v London, kjer bo skušal urediti razna vprašanja, ki se tičejo nase trgovine z Anglijo.

Kontrola nad izvozom se je z 12. t. m. razširila tudi na predmete po car. tar. post. 382, na izdelke iz krzna, na izdelano ali neizdelano krzno.

V gostilni in restavraciji

zahtevajte vedno izrecno **Rogaško mineralno vodo!** Ona Vam na prav prijeten način pospešuje prebavo in Vaš organizem Vam bo za to hvaležen.

Trgovinska pogodba med Veliko Britanijo in Norveško je bila podpisana. Podrobnosti o pogodbi pa se še niso objavile. Zatrjuje pa se, da si je Vel. Britanija zagotovila zelo velike norveške dobave.

Med Nemčijo in Italijo je bil sklenjen dogovor, po katerem bo pošiljala Nemčija Italiji vsak dan po 1500 vagonov premoga.

Sovjetsko-iranska trgovinska pogodba je bila parafirana v Moskvi in bo podpisana v Teheranu.

Davčni svetovalec

Davčne glavne knjige — vpogled

G. F. K. v T. — Vprašanja: Pogledal sem v davčne knjige, pa sem videl v njej vpise v različnih barvah. Vem sicer, da se odpisi knjižijo z rdečilom, nisem si bil pa na jasnem, kaj pomenijo druge barve. Ali obstoji v tem pogledu kak predpis?

Odgovor: Za vknjiževanje neposrednih davkov obstoji poseben pravilnik. Po tem pravilniku se morajo odpisi izknjižiti v glavni knjigi z rdečo tinto. Poraba drugih barv ni predpisana, uporablja pa se, kadar nima davčna uprava v knjigi na razpolago zadosti razpredelkov in porablja eden in isti razpredelk za to, da vanj vpiše predpisane podatke o dveh ali več vrstah davka, n. pr. razne prirastke. Pri različnih davčnih upravah se različno postopa in ni v tem nobene norme.

Davčnih knjig vpogledati nimate pravice, ako Vam jih davčna uprava sama ne pokaže. Pač pa imajo davčne uprave nalog (razpis ministrtva financ od 20. VI. 1935, br. 44881/III), da mora biti davčna knjižica, ki Vam služi za dokaz plačila davka, izpolnjena povsem v soglasju z davčnimi glavnimi knjigami. Na podlagi davčne knjižice morete torej vedno kontrolirati, ali so davčne glavne knjige pravilne tako, da vpogled v same glavne knjige ni potreben. Navedeni razpis se doslovno glasi: »Davčne uprave morajo, kadar se nanje obrnejo davčni zavezanci, z največjo uslužnostjo in najtočneje dati pojasnila o stanju njihovega dolga. Pa tudi takrat, kadar davčne glavne knjige še niso v redu, je njihova dolžnost, da vsakemu davčnemu zavezancu, ki jih za to naprosi, z individualno likvidacijo davčnega računa ugotove točno stanje dolga.«

Obdačenje družb z omejeno zavezo za l. 1940.

Pojasnilo: Mnogim interesentom, ki so nas obveščali, da finančna uprava glede družb z omejeno zavezo ne postopa tako, kakor smo te vprašanje pojasnili v številki 2 3z dn e23. februarja 1940., sporočamo, da je v »Finančnem zborniku« z dne 7. marca 1940 objavljen razpis ministrtva za finance z dne 5. marca 1940, br. 15254/III, ki izrečno določa, da je določila razpisa z dne 17. januarja 1940, br. 4253. III (Finanjski zbornik št. 4), ki se tičejo poslovnih naprav inozemskih pravnih oseb, analogno uporabljati tudi za družbe z omejeno zavezo, ki so do zdaj plačevale pridobnino, od dne 1. januarja 1940 dalje pa pridejo pod družbeni davek. Naše pojasnilo, ki je zdaj podkrepjeno še s citiranim razpisom ministrtva finance, vzdržujemo zato v polnem obsegu.

Novo **BOK** pivo

PIVOVARNE UNION V LJUBLJANI

je od danes naprej
v prometu

A. ŠARABON & CO. LJUBLJANA

Uvoz kolonijalne robe
Veletrgovina s špeterijo
Velepražarna za kavo
Mlini za dišave
Glavna zaloga rudninskih vodá

Brzojavni naslov:
ŠARABON LJUBLJANA
Telefon št. 26-66

Na Bledu so naprodaj stavbne parcele z razgledom na jezero in lepe vile. — Pojasnila daje Kmet-ska posojilnica v Ljubljani.

Sejmi

17. marca: Trbovlje, Podčetrtek, Ričica v Sav. dolini, Mengeš, Skofja Loka, Zuzemberk, Frankolovo.
18. marca: Sl. Vid/Bloke, Semič, Poljčane, Krško, Stari trg pri Črnomlju, Višnji gora, Strigova.
19. marca: Ormož, Ptuj, Vuhred, Dobrovnik, Črnomelj, Podčetrtek.
20. marca: Dravograd, Šmarje pri Jelšah, Ljubljana, Ig, Kočevje, Celje, Ptuj, Trbovlje, Begovjina.

1930 — 1940
KARTOTEČNI
PRIBOR
KARTOTEČNE TISKOVINE II
KARTOTEČNA ZOB
KARTOTEČNO
KNJIGOVODSTVO

LJUBLJANA, TYRŠEVA 15/II.
Telefon 33-38

CENEJŠE KOT NEPRIKLADNE
TRGOVSKE KNJIGE - PRIHRA-
NEK NA ČASU - VEČJI PREGLED
NA STOTINE REFERENC

21. marca: Smihel-Stopiče, Per-novo, S. Kristof, Žigarski vrh nad Sevnico, Laško, Cistercijanski sa-tan v Stični, Turnišče, Dolnja Lendava.

marca: Maribor, Šmartno ob Paki.

23. marca: Brežice, Celje, Tr-bovlje.

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA
KOPITARJEVA 6

Nudi po izredno nizkih cenah: Salda konte, štra-ce, journale, šolske zvez-ke, mape, odjemalne knjižice, risalne bloke itd.

Delajte za napredek
trgovskih organizacij!

Carinski dohodki

glavne carinarnice v Mariboru so znašali v mesecu februarju 9 milijonov 690.299 dinarjev, od katerih odpade na izvoz le 97.294 dinarjev. Depozitov je bilo 945.533 dinarjev.

Kolesa, motorji,

Pomlad
je tu!

vsi nado-
mestni deli

Trgovci popust!
SPLOŠNA TRGOVSKA

d. z o. z.

LJUBLJANA
Tyrševa cesta 33

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazni obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Okrožni urad za zavarova- nje delavcev v Ljubljani opozarja delodajalce,

da so v prejšnjem mesecu dostavljeni plačilni nalogi zapadli v plačilo. Prispevki morajo biti poravnani v osmih dneh po prejemu plačilnega naloga!

Za čuvanje pravice zavarovan-
cev do pokojnine je potrebno, da
so zavarovani prispevki dejansko
plačani!

To opozorilo je smatrati kot
opomin! Proti delodajalcem, ki ne
bodo poravnali prispevkov, mora
urad uvesti prisilno izterjavo brez
predhodnega opomina. Urad iz-
vršuje važne socialne dolžnosti, ki
ne dopuščajo odlašanja.

BEOGRAJSKI POMLADNI VELESEJEM

Popust 50% na železnicah in ladjah

Avtomobili, motorna kolesa, kolesa — tekstilije, galanterija, pohištvo, kovčegi, taške, obutev — kovine, stroji, motorji, aparati, blagajne, štedilniki, hladilniki, kemija, stiskalnice, poljedelski stroji, stavbarstvo, barve, umetna gnojila — elektro-tehnika, optika, kovinska galanterija, šivalni in pisalni stroji, registrirne blagajne, tehtnice, stroji za rezanje mesa, stroji za kavo — steklo, porcelan, keramika, lesni ročni izdelki, nakit, ure, kozmetika — papir, glasbila, knjige, radio-aparati, kine-matografija, turizem, modna revija, propaganda in reklama — prehrana, alko-holne pijače, mineralne vode, mlečni izdelki

Od 13. do
22. aprila
1940

IN SALON AVTOMOBILOV IN MOTOCIKLOV

Pojasnila: Uprava Beogradskog sajma, Sajmište, pošt. prefinac 538, telefoni: 28-526 in 28-802